

Timrå kommun
Socialnämnden

För kännedom: Kommunfullmäktiges
presidium
kommunstyrelsen

2021-01-11

Revisionsrapport ”Grundläggande granskning”

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en grundläggande granskning för att bedöma om nämnden har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Revisionen önskar att socialnämnden lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten senast den 23 april 2021. Av svaret bör det framgå vilka eventuella åtgärder som ska vidtas och när de beräknas vara genomförda.

Svaret skickas till Lena Medin, KPMG (mailadress lana.medin@kpmg.se) för vidarebefordran till revisorerna.

För Timrå kommuns revisorer

Sten Ekström
Ordförande

Kenneth Norberg
Vice ordförande

Grundläggande granskning - socialnämnden

Rapport

Timrå kommun

KPMG AB

2021-01-11

Antal sidor 8

Timrå kommun
Grundläggande granskning - socialnämnden

2021-01-11

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Metod	3
3	Kommentarer till granskning år 2019	4
4	Resultat av granskningen	5
4.1	Målstyrning	5
4.2	Ekonomistyrning	6
4.3	Uppföljning av intern kontroll	7
5	Slutsats och rekommendationer	8

1 Sammanfattning

Kommunallagen (KL 12 kap 1§) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål behöver säkerställas samt att nämnden behöver vidta tillräckliga åtgärder för att klara en ekonomi i balans även på sikt.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi socialnämnden att:

- säkerställer styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål, se avsnitt 4.1.
- vidta tillräckliga åtgärder för att klara en ekonomi i balans även på sikt, se avsnitt 4.2
- se över riskanalys och plan i syfte att följa upp och kontrollera om den interna kontrollen är effektiv, se avsnitt 4.3

2 Inledning/bakgrund

Kommunallagen (KL 12 kap 1§) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. I årets granskning avser revisorerna att särskilt följa styrelsens och nämndens ekonomistyrning.

Resultatet av granskningen ligger till grund för revisorernas ansvarsprövning tillsammans med övriga granskningar.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen (2017:725)

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- KPMG har tillsammans med revisionen har träffat presidiet.
- Dokumentstudier av underlag erhållits av nämnden och inhämtas från hemsida, bl.a. protokoll, verksamhetsplan, delårsrapport, internkontrollplan.

Rapporten är faktakontrollerad av nämndsordförande och förvaltningschef för socialförvaltningen.

3 Kommentarer till granskning år 2019

KPMG genomförde på uppdrag av kommunens revisorer en motsvarande granskning under år 2019. Nedan är en sammanfattning av socialnämndens svar:

Den nya styrmodellen skapar förutsättningar för helhetssyn och förenkling av styrning och samordning. Styrmodellen kommer att användas i planering och uppföljning av den egna verksamheten, och på vilket sätt verksamheten bidrar till en större helhet. Den kommer även att användas vid medarbetarsamtal för att medarbetare och verksamheten på ett tydligare sätt ska kunna styra mot uppsatta mål.

Norrlands utredningstjänst har genomlyst kostnaderna inom socialnämndens samtliga ansvarsområden, effekterna av beslutade och genomförda besparingsåtgärder samt föreslå ytterligare åtgärder för att nämnden ska klara sin budget för perioden 2019–2021. Förvaltningen har fått i uppdrag att sänka kostnader med 8 mkr 2020 inom äldreomsorgen exempelvis genom att sänka personalkostnader på vård- och omsorgsboende, minska antal boendeplatser enligt förslaget och anta nya riktlinjer för vikarietillsättning samt se över bemanningseenheten.

För att säkra behovet av tillförlitliga prognoser har enhetschefer utbildats av ekonomiavdelningen för ändamålet som i samråd med enhetscheferna också tagit fram ett rapporteringsunderlag för att få en bättre kostnadskontroll av sin egen verksamhet.

För att göra nämnden med delaktig i processen för intern kontroll år 2020 togs ett förslag till riskbeskrivningar fram av förvaltningens ledningsgrupp, vilket redovisades och godkändes av nämnden i oktober. Samtliga förtroendevalda bjöds av ekonomikontoret in till en workshop i intern kontroll som hölls i oktober för att öka kunskap och förståelse. Vid workshopen fick de arbeta fram och beskriva eventuella risker som de tänkte kanske kunde finnas i verksamheten. Nämnden fick återkoppling om sina riskbeskrivningar vid sammanträde i december.

För att skapa en tydligare koppling i internkontrollarbetet kommer nya internkontrollplaner tas i december. En tjänsteperson är också utsedd till samordnare för interkontroll och kommer att ansvara för att sammanställa rapporter till nämnden och ledningspersoner.

Nämnden har också hörsammat kritiken angående att många av kontrollerna är av typen efterkontroller och inte talar om hur den tänker arbeta för att förebygga att oegentligheter uppstår. I planen för 2020 har fokus varit att formulera kontrollpunkterna så att de är mätbara och uppföljningsbara. Antalet kontrollpunkter har också minskats till fyra syftet med det är att kunna ge varje kontroll större uppmärksamhet och högre kvalitet på uppföljningarna. Nämnden har tagit till sig kritiken om att kontrollpunkterna för 2018 och 2019 var i stort sett identiska.

4 Resultat av granskningen

4.1 Målstyrning

Socialnämnden har i sin verksamhetsplan för år 2020–2022¹ kommenterat kommunens strategier utifrån nämndens verksamhet. Fullmäktiges mål för hela kommunen framgår också av dokumentet. Dessa ska enligt den modell som inledningsvis presenteras i verksamhetsplanen brytas ner till aktiviteter för att därefter följas upp.

Av nämndens verksamhetsplan framgår 19 styrtalet med uppgifter om vilka målvärden som ska uppnås för år 2020. Vi kan genom verksamhetsplanen också ta del av ett antal aktiviteter som enligt inledningen ska leda till att kommunen uppnår mål och vision. Det framgår däremot inte vilket av kommunfullmäktiges mål som aktiviteten är kopplad till samt hur dessa aktiviteter ska bidra till de övergripande målen.

Enligt uppgift följs nämndens verksamhetsmål upp av kommunstyrelsen. Vi har tagit del av styrelsens delårsrapport, densamma som för kommunen som helhet, och noterar att nämndens styrtalet avseende nöjd med hemtjänst och nöjd med vård- och omsorgsboende följs upp per december.

4.1.1 Bedömning

Vid tidpunkten för denna granskning pågår översyn av kommunens styrmodell som ska vara implementerad i verksamhetsplanen för år 2021. Vi anser dock att det är viktigt att styra, och därmed följa upp, mot de mål kommunfullmäktige fastställt. I likhet med föregående års grundläggande granskning anser vi att nämnden regelbundet bör följa upp samtliga aktiviteter och styrtalet. Detta för att säkerställa att de övergripande målen uppnås och för att vid avvikelser kunna fatta beslut om måluppfyllande åtgärder.

Vi rekommenderar att nämnden säkerställer styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål.

¹ SN 2019-12-18 § 160

4.2 Ekonomistyrning

Socialnämndens budget för år 2020 uppgår till 449 mnkr för verksamhetens nettokostnader.

Barn- och utbildningsnämnden genomför under år 2020 en IT-satsning och har därför fått beviljat att redovisa ett underskott motsvarande 4,3 mnkr. Enligt uppgift har övriga nämnder ett motsvarande besparingskrav för att möta underskottet. Inget formellt beslut har fattats.

Till följd av rådande omständigheter med covid-19 beslutade nämnden den 15 april 2020² att avvakta med verkställandet av effektiviseringar motsvarande 8 mnkr inom äldreomsorgen. Vid träff med nämndens presidium framgick att målet att nå en ekonomi i balans kvarstår trots att effektiviseringarna inte verkställts.

Nämnden har följt upp ekonomin månadsvis.

Vi har tagit del av nämndens delårsrapport per 2020-08-31 och noterar en positiv avvikelse motsvarande 4,6 mnkr och en helårsprognos motsvarande 1,7 mnkr. Kostnader relaterade till covid-19 har återsökts varav hälften, motsvarande 5,2 mnkr, har tagits upp som en intäkt. Prognosen beskrivs därför som osäker då det inte har fattats något beslut kring hur mycket av de kostnader som återsökts som kommer att ersättas från staten.

Inom hälso- och sjukvård belastar covid-19 relaterade kostnader resultatet med 5,8 mnkr varav 5,2 mnkr avser material såsom skyddsutrustning för personal. Covid-19 relaterade kostnader återfinns även inom hemtjänsten motsvarande 1,7 mnkr och särskilt boende motsvarande 1,7 som främst hänvisas till personalkostnader.

4.2.1 Bedömning

Trots att vi är medvetna om att covid-19 påverkat verksamheten i betydande omfattning anser vi att det är viktigt att nämnden vidtar nödvändiga åtgärder för att skapa förutsättningar för en ekonomi i balans även på sikt. Det är därför viktigt att analysera vilken ekonomisk påverkan pandemin har haft, och utifrån det bedöma vilket resultat verksamheten redovisar exklusive poster som härrör till pandemin.

Vi rekommenderar att nämnden vidtar tillräckliga åtgärder för att klara en ekonomi i balans även på sikt.

² SN 2020-04-15 § 47

4.3 Uppföljning av intern kontroll

Socialnämnden antog den 18 december 2019³ internkontrollplan för år 2020. Till grund för internkontrollplanen, som omfattar fyra punkter, ligger en upprättad riskanalys.

Av internkontrollplanen framgår metod, ansvarig för granskningen och när kontrollpunkten senast ska vara granskad samt återrapporterad till nämnden. Planen omfattar bl a uppdatering av handlingsplan mot hot och våld och rutin för beställning av behörigheter.

Vi har tagit del av uppföljning av internkontroll per 2020-09-22⁴ varav nämnden följt upp tre kontrollmoment. Av uppföljningen framgår inga avvikelser.

Vi noterar att ett antal kontrollpunkter, bl.a. återrapportering av situationer då våld eller hot förekommit, löpande ska granskas under året och att resultatet ska sammanställas i samband med uppföljning av internkontroll i december.

4.3.1 Bedömning

Vi ser positivt på att nämnden tagit fram en risk- och väsentlighetsanalys till grund för arbetet med intern kontroll och att det av planen framgår när kontrollmomenten ska granskas och återrapporteras till nämnden.

Vi bedömer att flera av punkterna inte avser uppföljning av intern kontroll utan mer åtgärder för att skapa förutsättningar för intern kontroll, t ex upprättande av handlingsplan och rutiner. Det är naturligtvis också viktigt men är mer av en förvaltningsåtgärd än uppföljning av intern kontroll.

Vi anser däremot att nämnden behöver se över riskanalys och plan i syfte att följa upp och kontrollera om den interna kontrollen är effektiv.

³ SN 2019-12-18 § 163

⁴ SN 2020-09-22 § 114

5 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål behöver säkerställas samt att nämnden behöver vidta tillräckliga åtgärder för att klara en ekonomi i balans även på sikt.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi socialnämnden att:

- säkerställer styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål, se avsnitt 4.1.
- vidta tillräckliga åtgärder för att klara en ekonomi i balans även på sikt, se avsnitt 4.2
- se över riskanalys och plan i syfte att följa upp och kontrollera om den interna kontrollen är effektiv, se avsnitt 4.3

Datum som ovan

KPMG AB

Lena Medin
Certifierad kommunal revisor

Klara Engström
Kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.